

SYNPUNKTER

REGIONAL FYSISK PLAN

DEN HALLÄNDSKA ÖVERENSKOMMELSEN

Den Halländska Överenskommelsen samlar drygt 50 idéburna organisationer på regional nivå. Organisationerna utför verksamhet inom lokalhållande verksamhet, idrott, kultur och intressepolitik.

Idéburen sektor i Halland spelar redan en stor roll i samhällsutvecklingen – med över 7 400 organisationer, 210 000 föreningsmedlemmar och ett ideellt arbete som motsvarar ett värde på 2,26 miljarder kronor per år. Genom sitt arbete skapar sektorn gemenskap, fysisk aktivitet, bildning och demokrati – vilket i sin tur bidrar till folkhälsa, minskar sociala klyftor och avlastar offentlig sektor.

Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på den regionala fysiska planen. Vårt remissvar utgår från ett övergripande perspektiv på sektorns möjligheter att bidra till planens mål. Då vi är ett brett nätverk av organisationer med olika perspektiv och erfarenheter, representerar detta svar ett generellt ställningstagande som inte nödvändigtvis delas i detalj av alla medlemmar.

VÅR GENERELLA INSTÄLLNING TILL PLANEN

Vi välkomnar planens ambition att skapa social hållbarhet och underlätta för målgrupperna äldre, barn och unga, människor med funktionsnedsättning och särskilt sårbara människor.

Samtidigt vill vi påtala vikten av att den idéburna sektorn ges en tydlig plats i planeringsprocesserna – inte minst vid utformning av nya bostadsområden. När föreningsliv inkluderas tidigt främjas lokal förankring, delaktighet och gemenskap. Det bidrar till det hållbara Halland som planen eftersträvar.

Dock uppfattas dokumentet som svårt att följa i vissa delar. Särskilt de områden där vår sektor har störst potential att bidra – såsom gemenskap, demokrati och fritid – framstår som luddig och det är svårt att se vilken roll planen skulle ha på det området.

Vi har valt att lägga vårt fokus där och under målområde 2 – en region med attraktiva och hållbara livsmiljöer. Men vi vill samtidigt påpeka att offentlig sektor har stor nytta av att ha goda relationer med såväl samhälligheter, föreningar med koppling till natur som frivilliga försvarsorganisationer inom planens övriga områden. Bra relationer i goda tider är en del av beredskapen för sämre tider.

FÖRSLAG PÅ FÖRBÄTTRINGAR OCH JUSTERINGAR

1. Stärk kopplingen till målgrupperna

- Planens övergripande mål bör genomsyra hela dokumentet. I dagsläget presenteras målområdena var för sig, utan tydlig koppling till hur insatserna ska gynna de prioriterade grupperna.
- För att följa upp effekterna för barn, unga, äldre, personer med funktionsvariation och utsatta grupper krävs:
 - En ordentlig inventering och analys av hur dessa grupper påverkas av planens riktlinjer.
 - Tydligare indikatorer och mått som visar utveckling över tid.

2. Skapa jämlika möjligheter till liv och rörelse

- Planens första målområde är detaljerat, men övriga delar behöver samma ambitionsnivå för att skapa balans.
 - Alternativt bör målområde 1 förkortas för en mer jämn och övergripande struktur.
- Underlätta för kortare resor genom att:
 - Planera för lokala aktiviteter och mötesplatser i närområdet.
 - Främja gång- och cykelvägar samt trygg och inkluderande offentlig miljö.
 - Skapa fritidsmiljöer nära bostäder, vilket också underlättar föräldrars livspussel.
- Utveckla kollektivtrafiken så att den fungerar både i stad och på landsbygd:
 - T.ex. genom flexibla lösningar med mindre fordon där behovet är lägre.

3. Värna om infrastruktur för föreningslivet

Rapporter (t.ex. SpaceScape/RF-SISU 2025) visar att nybyggda områden ofta har sämre tillgång till idrottsplatser och andra mötesplatser. Det behövs mer strukturerad planering för social infrastruktur. Vi föreslår därför att:

- Samlingslokaler, idrottsplatser och föreningslokaler ges ökad uppmärksamhet i detaljplaner och vid nybyggnation.
- Planen kompletteras med mått på hur många invånare varje anläggning förväntas kunna ta emot, inte bara geografisk närhet.
- Allmännyttiga lokaler och utrymmen bör återigen planeras in i bostadsområden, som tidigare när föreningslokaler byggdes in i flerbostadshus.
- Det görs inventeringar av lokaler som står tomma på kvällar och helger.
- Det skapas incitament för föreningar att samverka kring lokalnyttjande, t.ex. genom samverkansmodeller eller samordnad bokning.
- Dimensioneringen av reningsverkens kapacitet måste säkerställas vid ny bebyggelse, för att skapa hållbara och fungerande samhällen.

AVSLUTNING

För att lyckas med visionen om ett Halland där människor trivs, kan ta sig fram och där vi tar hand om både varandra och miljön, behöver fler samhällsaktörer involveras. Den idéburna sektorn vill vara en konstruktiv kraft i det arbetet – inte bara som mottagare av beslut, utan som en medskapande part i planeringen. Vi noterar att sektorn står som en av genomförarna av planen. Det är ett erkännande vi gillar, men vill samtidigt påpeka att det måste skapas förutsättningar att föreningar ska kunna åta sig sådana uppdrag.

Vi ser fram emot fortsatt dialog och tackar för möjligheten att lämna synpunkter.